

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2020. gada 16. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Migrējoši darba ņēmēji – Sociālais nodrošinājums – Piemērojami tiesību akti – Regula (EEK) Nr. 1408/71 – 14. panta 2. punkta a) apakšpunkts – Jēdziens “persona, kas pieder pie ceļojumu personāla uzņēmumā” – Regula (EK) Nr. 883/2004 – 13. panta 1. punkta b) apakšpunkts – Jēdziens “darba devējs” – Kravas automobiļu vadītāji, kuri parasti ir nodarbināti divās vai vairāk dalībvalstīs vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstīs – Kravas automobiļu vadītāji, kuri ir noslēguši darba līgumu ar kādu uzņēmumu, bet ir nodoti cita uzņēmuma, kas reģistrēts šo autovadītāju dzīvesvietas dalībvalstī, faktiskā kontrolē – Uzņēmuma, kam ir “darba devēja” statuss, noteikšana

Lietā C-610/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Centrale Raad van Beroep* (Sociālā nodrošinājuma un civildienesta lietu apelācijas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 20. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 25. septembrī, tiesvedībā

AFMB Ltd u.c.

pret

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], J. Regans [*E. Regan*] (referents), P. D. Švirebs [*P. G. Xuereb*], L. S. Rossi [*L. S. Rosi*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], K. Toadere [*C. Toader*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*] un A. Kumins [*A. Kumin*],

ģenerālvokāts: P. Pikamēe [*P. Pikamäe*],

sekretārs: M. A. Godisārs [*M.-A. Gaudissart*], sekretāra palīgs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 17. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *AFMB Ltd* u.c. vārdā – *M. van Dam*, *advocaat*,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- *Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank* vārdā – *H. van der Most* un *M. Wickenhagen*, pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā – *K. Bulterman* un *P. Huurnink*, kā arī *J. Hoogveld*, pārstāvji,
- Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek*, *J. Vláčil* un *J. Pavliš*, pārstāvji,
- Francijas valdības vārdā – *A.-L. Desjonquères* un *A. Daly*, kā arī *R. Coesme*, pārstāvji,
- Kipras valdības vārdā – *N. Ioannou* un *D. Kalli*, pārstāvji,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér*, kā arī *M. Tátrai* un *V. Kiss*, pārstāvji,
- Austrijas valdības vārdā – *J. Schmoll* un *G. Hesse*, pārstāvji,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *Z. Lavery*, pārstāve, kam palīdz *K. Apps*, *barrister*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *D. Martin* un *M. van Beek*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2019. gada 26. novembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Regulas (EEK) Nr. 1408/71 (1971. gada 14. jūnijs) par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes Regulu (EK) Nr. 118/97 (1996. gada 2. decembris) (OV 1997, L 28, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 631/2004 (2004. gada 31. marts) (OV 2004, L 100, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1408/71”), 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 14. panta 2. punkta a) apakšpunktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 465/2012 (2012. gada 22. maijs) (OV 2012, L 149, 4. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 883/2004”), 12. pantu un 13. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *AFMB Ltd*, Kiprā reģistrētu sabiedrību, kā arī starptautisko pārvaldājumu kravu automobiļu vadītājiem, no vienas puses, un *Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank* (Sociālā nodrošinājuma bankas valde, Nīderlande, turpmāk tekstā – “*Svb*”), no otras puses, par lēmumiem, ar kuriem *Svb* atzina par piemērojamiem šiem kravu automobiļu vadītājiem Nīderlandes tiesību aktus sociālā nodrošinājuma jomā.

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 1408/71

- 3 Regulas Nr. 1408/71 II sadaļā “Piemērojamo tiesību aktu noteikšana” ir ietverts 13.–17. pants.
- 4 Šīs regulas 13. pantā “Vispārīgi noteikumi” ir noteikts:

“1. Ievērojot 14.c un 14.f pantu, uz personām, kam piemēro šo regulu, attiecas tikai vienas dalībvalsts tiesību akti. Minētos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

2. Ievērojot 14. līdz 17. panta noteikumus:

- a) persona, kas ir nodarbināta vienā dalībvalstī, ir pakļauta šīs valsts tiesību aktiem arī tad, ja tā dzīvo citā dalībvalstī vai ja citā dalībvalstī atrodas tā uzņēmuma vai indivīda juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, kurš nodarbina šo personu;

[..].”

5 Minētās regulas 14. pantā ir paredzēts:

“13. panta 2. punkta a) apakšpunktu piemēro, ņemot vērā šādus izņēmumus un apstākļus:

- 1) a) Uz personu, kuru kādā dalībvalstī nodarbina uzņēmums, ar ko šī persona ir parasti saistīta, un kuru šis uzņēmums nosūta uz citu dalībvalsti strādāt minētā uzņēmuma labā, turpina attiekties pirmās dalībvalsts tiesību akti ar noteikumu, ka šāda darba paredzamais ilgums nepārsniedz 12 mēnešus un šo personu nesūta nomainīt citu personu, kuras norīkojuma laiks ir beidzies;

[..]

2) Persona, kas parasti ir nodarbināta divās vai vairāk dalībvalstīs, ir pakļauta tiesību aktiem, ko nosaka šādi:

- a) persona, kas pieder pie ceļojumu vai lidojumu personāla tādā uzņēmumā, kurš uz citu vai sava rēķina nodrošina starptautiskus pasažieru vai preču pārvadājumus pa dzelzceļu, autoceļiem, gaisu vai iekšzemes ūdensceļiem, ir pakļauta tās valsts tiesību aktiem, kurā atrodas šī uzņēmuma juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, ar šādiem ierobežojumiem:

[..]

- ii) ja darbinieks pamatā ir nodarbināts tajā dalībvalstī, kurā viņš dzīvo, uz viņu attiecas šīs valsts tiesību akti, pat ja šajā valstī tam uzņēmumam, kurš viņu nodarbina, nav nedz juridiskās adreses, nedz uzņēmējdarbības vietas, nedz filiāles, nedz pastāvīgās pārstāvniecības;

[..].”

6 Saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 84.a pantu, lai nodrošinātu šīs regulas pareizu īstenošanu, iestādēm un personām, uz kurām attiecas šī regula, ir savstarpējas informēšanas un sadarbības pienākums.

Regula (EEK) Nr. 574/72

7 Padomes Regulas (EEK) Nr. 574/72 (1972. gada 21. marts), ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EEK) Nr. 1408/71, kas grozīta un atjaunināta ar Regulu Nr. 118/97, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 647/2005 (2005. gada 13. aprīlis) (OV 2005, L 117, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 574/72”), 12.a pantā tostarp ir paredzēti noteikumi par informācijas apmaiņu starp valstu kompetentajām iestādēm, lai piemērotu Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punktu.

Regula Nr. 883/2004

8 Regulas Nr. 883/2004 1., 4., 18.a un 45. apsvērumi ir formulēti šādi:

“(1) Valstu sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijas noteikumi ietilpst personu brīvās pārvietošanās regulējumā, un tiem jāsekmē dzīves kvalitātes un nodarbinātības nosacījumu uzlabošana.

[..]

(4) Jāievēro valstu sociālās nodrošināšanas tiesību aktu īpatnības un jāizstrādā vienīgi koordinācijas sistēma.

[..]

(18.a) Princips par vienotiem piemērojamiem tiesību aktiem ir ārkārtīgi svarīgs un būtu jāstiprina. [..]

[..]

(45) Tādēļ, ka dalībvalstis nevar pienācīgi īstenot iecerētās darbības mērķi, proti, koordinēt pasākumus, lai garantētu personu brīvas pārvietošanās tiesību pilnvērtīgu izmantošanu, un minētās rīcības mērogu un seku dēļ šo mērķi labāk var sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var noteikt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma 5. pantā. [..]”

9 Šīs regulas 2. panta “Personas, uz kurām attiecas šī regula” 1. punktā ir noteikts:

“Šī regula attiecas uz dalībvalstu piederīgajiem, uz bezvalstniekiem un uz bēgļiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuri ir pakļauti vai bijuši pakļauti vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem un viņu apgādību zaudējušām personām.”

10 Minētās regulas II sadaļā “Piemērojamo tiesību aktu noteikšana” ir ietverts 11.–16. pants.

11 Šīs pašas regulas 11. pantā “Vispārīgi noteikumi” ir paredzēts:

“1. Personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

[..]

3. Ievērojot 12.–16. pantu:

a) persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;

[..].”

12 Regulas Nr. 883/2004 12. pants “Īpaši noteikumi” ir formulēts šādi:

“1. Persona, kas kādā dalībvalstī veic darbību nodarbinātas personas statusā tāda darba devēja uzdevumā, kurš parasti tur veic savas darbības, un ko minētais darba devējs ir nosūtījis uz citu dalībvalsti veikt darbu minētā darba devēja uzdevumā, arī turpmāk ir pakļauta pirmās dalībvalsts tiesību aktiem, ja paredzamais minētā darba ilgums nepārsniedz 24 mēnešus un minētā persona nav nosūtīta aizstāt citu personu.

2. Persona, kas kādā dalībvalstī parasti veic darbību pašnodarbinātas personas statusā un dodas veikt līdzīgu darbību citā dalībvalstī, arī turpmāk ir pakļauta pirmās dalībvalsts tiesību aktiem, ja tādas darbības paredzamais ilgums nepārsniedz 24 mēnešus.”

13 Atbilstoši šīs regulas 13. panta 1. punktam:

“Uz personu, kas parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā divās vai vairāk dalībvalstīs, attiecas:

- a) dzīvesvietas dalībvalsts tiesību akti, ja viņa šajā dalībvalstī veic būtisku savas darbības daļu; vai
- b) ja viņa dzīvesvietas dalībvalstī neveic būtisku savas darbības daļu:
 - i) tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir uzņēmuma vai darba devēja juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, ja šo personu nodarbina viens uzņēmums vai darba devējs; vai

[..].”

14 Minētās regulas V sadaļas “Dažādi noteikumi” 76. pantā “Sadarbība” tostarp ir paredzētas dažādas iestāžu un personu, uz kurām attiecas minētā regula, savstarpējas informēšanas un sadarbības iespējas un pienākumi.

15 Šīs pašas regulas VI sadaļā par pārejas un nobeiguma noteikumiem ir ietverts 87.–91. pants.

16 Regulas Nr. 883/2004 90. panta “Atcelšana” 1. punktā ir noteikts:

“Padomes Regulu [Nr. 1408/71] atceļ no šās regulas piemērošanas dienas.

Tomēr Regula [Nr. 1408/71] paliek spēkā un tai arī turpmāk ir juridiskas sekas šādām vajadzībām:

[..]

- c) lai piemērotu [1992. gada 2. maijā] Eiropas Ekonomikas zonas līgumu [OV 1994, L 1, 3. lpp.] un Nolīgumu par personu brīvu pārvietošanos starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses[, kas parakstīts Luksemburgā 1999. gada 21. jūnijā un kas Eiropas Kopienas vārdā apstiprināts ar Padomes un attiecībā uz nolīgumu par zinātnisku un tehnoloģisku sadarbību arī Komisijas Lēmumu 2002/309/EK, Euratom (2002. gada 4. aprīlis) par septiņu nolīgumu noslēgšanu ar Šveices Konfederāciju (OV 2002, L 114, 6. lpp.) un citus tādus nolīgumus, kuros ietverta atsauce uz Regulu [Nr. 1408/71], kamēr šie nolīgumi nav mainīti, ņemot vērā šo regulu.”

Regula (EK) Nr. 987/2009

17 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr. 883/2004 (OV 2009, L 284, 1. lpp.), 16. pantā, kā izriet no tā nosaukuma, ir paredzēta procedūra Regulas Nr. 883/2004 13. panta piemērošanai.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

18 AFMB, 2011. gada 10. maijā Kīprā izveidota sabiedrība, noslēdza ar Nīderlandē reģistrētiem pārvaldījumu uzņēmumiem nolīgumus par autoparka pārvaldību, saskaņā ar kuriem tā par komisijas maksu minēto uzņēmumu uzdevumā un uz to riska apņēmas pārvaldīt smagos kravas automobiļus, ko šie uzņēmumi izmanto savā darbībā. AFMB dažādos laikposmos no 2011. gada 1. oktobra līdz 2015. gada 26. maijam noslēdza arī darba līgumus ar Nīderlandē dzīvojošiem starptautisko pārvaldījumu kravas automobiļu vadītājiem. Saskaņā ar šo līgumu noteikumiem AFMB bija norādīta kā šo darba ņēmēju darba devēja un par piemērojamām tika atzītas Kīpras darba tiesības.

- 19 Atbilstoši iesniedzējtiesas konstatētajam pirms šo darba līgumu noslēgšanas attiecīgie starptautisko pārvadājumu kravas automobiļu vadītāji nekad nebija nedz dzīvojuši, nedz strādājuši Kiprā. Šo līgumu izpildes laikā viņi turpināja dzīvot Nīderlandē un minēto pārvadājumu uzņēmumu uzdevumā veica savu darbību divās vai vairākās dalībvalstīs, daži no šiem kravas automobiļu vadītājiem pat arī vienā vai vairākās Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) valstīs. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu arī izriet, ka šajā laikposmā šie kravas automobiļu vadītāji Nīderlandē neveica būtisku savas darbības daļu. Turklāt daži iepriekš bija šo pašu uzņēmumu darbinieki.
- 20 *AFMB*, piemērojot Regulas Nr. 987/2009 16. pantu, lūdza *Svb* apstiprināt, ka šajā pašā laikposmā uz starptautisko pārvadājumu kravas automobiļu vadītājiem, ar kuriem tā bija noslēgusi minētos darba līgumus, saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 13. pantu neattiecas Nīderlandes tiesību akti sociālā nodrošinājuma jomā. Šajā ziņā tā tostarp norādīja, ka kompetentā Kipras iestāde šiem kravas automobiļu vadītājiem nevar izsniegt A 1 sertifikātus, kamēr *Svb* nebūs apstiprinājusi, ka viņiem nav piemērojami Nīderlandes tiesību akti sociālā nodrošinājuma jomā.
- 21 *Svb* ar 2013. gada oktobrī pieņemtajiem lēmumiem atzina, ka kravas automobiļu vadītājiem ir piemērojami Nīderlandes tiesību akti sociālā nodrošinājuma jomā un izsniedza A 1 sertifikātus šajā ziņā.
- 22 Šie lēmumi pēc *AFMB* iesniegtās sūdzības tika apstiprināti ar *Svb* 2014. gada jūlijā pieņemtajiem lēmumiem.
- 23 *AFMB* un vairāki kravas automobiļu vadītāji, kuri ar to bija noslēguši darba līgumus, vērsās *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande), ceļot prasību par šiem pēdējiem minētajiem *Svb* lēmumiem. Ar 2016. gada 25. marta spriedumu šī tiesa noraidīja šo prasību.
- 24 *AFMB* un daļa no šiem kravas automobiļu vadītājiem iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā.
- 25 Pēc minētās prasības celšanas tika apturēta dialoga un saskaņošanas procedūra, ko attiecībā uz *Svb* izsniegtajiem A 1 sertifikātiem bija uzsākusi Kipras kompetentā iestāde saskaņā ar Administratīvās komisijas sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijai Lēmumu Nr. A1 (2009. gada 12. jūnijs) par dialoga un saskaņošanas procedūras izveidošanu jautājumos par dokumentu derīgumu, piemērojamo tiesību aktu noteikšanu un par Regulā Nr. 883/2004 paredzēto pabalstu sniegšanu (OV 2010, C 106, 1. lpp.).
- 26 Pamatlietā iesniedzējtiesai rodas jautājums, pirmkārt, par to, vai kravas automobiļu vadītāji pamatlietā ir uzskatāmi par tādiem, kas ietilpst *AFMB* vai pārvadājumu uzņēmumu “personālā” Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē un par tādiem, kuru “darba devējs” ir pirmais minētais vai otrie minētie uzņēmumi Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē. Šī tiesa tādējādi vēlas noteikt to uzņēmumu vai uzņēmumus, kuriem būtu jāatzīst minēto autovadītāju darba devēja statuss, lai varētu piemērot šīs tiesību normas, kā arī šajā ziņā vēra ņemamos kritērijus. Šim jautājumam ir izšķiroša nozīme pamatlietā, jo tas ļautu noteikt šiem autovadītājiem piemērojamos valsts tiesību aktus sociālā nodrošinājuma jomā.
- 27 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka Regulās Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 nav definēts jēdziens “darba devējs”, nedz arī ir minēta atsauce uz valsts tiesību aktiem šajā ziņā.
- 28 Šī tiesa tomēr uzskata, ka pastāv vairāki elementi, kas liecina par labu tādai Savienības tiesību interpretācijai, ka tādā lietā kā pamatlieta pārvadājumu uzņēmumiem ir jāatzīst kravas automobiļu darba devēja statuss, bet tā norāda, ka šāda interpretācija rada arī neērtības, nosakot piemērojamos valsts tiesību aktus sociālā nodrošinājuma jomā.

- 29 Otrkārt, gadījumā, ja Tiesa uzskatītu, ka tāds uzņēmums kā *AFMB*, kas ir noslēdzis darba līgumus ar kravas automobiļu vadītājiem, būtu jāuzskata par to darba devēju, iesniedzējtiesai rodas jautājums par to, vai šīs lietas situācijā pēc analogijas būtu piemērojami Regulās Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 paredzētie norīkošanas režīma īpašie nosacījumi.
- 30 Treškārt, iepriekšējā punktā minētajā gadījumā un tad, ja atbilde uz otro jautājumu būtu noliedzīga, iesniedzējtiesa jautā, vai tādi apstākļi kā pamatlietā ir uzskatāmi par tiesību ļaunprātīgu izmantošanu. Šajā ziņā tā norāda, ka šajā gadījumā, lai gan Savienības tiesībās ir nostiprināta brīvība veikt uzņēmējdarbību, pārvadājuma uzņēmumu pamatlietā un *AFMB* galvenais kopīgais mērķis acīmredzami esot bijis apiet Nīderlandes tiesību aktus un tiesisko regulējumu, mākslīgi radot nosacījumus, kas ļautu gūt labumu no Savienības tiesībām. Gadījumā, ja šāda ļaunprātīga izmantošana tiktu konstatēta, šī tiesa vēlas noskaidrot, kādas sekas no tā būtu jāizdara, lai atrisinātu strīdu pamatlietā.
- 31 Šādos apstākļos *Centrale Raad van Beroep* (Sociālā nodrošinājuma un civildienesta lietu apelācijas tiesa, Nīderlande) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) a) Vai Regulas [Nr. 1408/71] 14. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā [pamatlietā] nodarbinātais starptautisko pārvadājumu smago kravas automobiļu vadītājs ir jāuzskata par piederīgu transportlīdzekļu vadītāju personālam:
- pārvadājumu uzņēmumā, kurš to ir nodarbinājis, kura neierobežotā rīcībā tas faktiski uz nenoteiktu laiku atrodas, kurš pret to izmanto faktiskās tiesības dot norādījumus un kuram faktiski ir jāsedz darba algu izmaksas, vai
 - uzņēmumā, kas formāli ar to ir noslēdzis darba līgumu un kas viņam atbilstoši ar i) iedaļā minēto pārvadājumu uzņēmumu noslēgtajam līgumam maksāja darba algu un šajā ziņā veica iemaksas dalībvalstī, kurā atrodas šī uzņēmuma juridiskā adrese, nevis dalībvalstī, kurā atrodas i) iedaļā minētā pārvadājumu uzņēmuma juridiskā adrese, vai arī
 - gan i), gan ii) iedaļā minētajā uzņēmumā?
- b) Vai Regulas [Nr. 883/2004] 13. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā [pamatlietā] par nodarbinātā starptautiskās satiksmes smago kravas automobiļu vadītāja darba devēju ir jāuzskata:
- pārvadājumu uzņēmums, kas attiecīgo personu ir nodarbinājis, kura neierobežotā rīcībā tas faktiski uz nenoteiktu laiku atrodas, kurš pret attiecīgo personu izmanto faktiskās tiesības dot norādījumus un kuram faktiski ir jāsedz darba algu izmaksas, vai
 - uzņēmums, kas ar smago kravas automobiļu vadītāju ir noslēdzis darba līgumu un kas tam atbilstoši ar i) iedaļā minēto pārvadājumu uzņēmumu noslēgtajam līgumam maksāja darba algu un šajā ziņā veica iemaksas dalībvalstī, kurā atrodas šī uzņēmuma juridiskā adrese, nevis dalībvalstī, kurā atrodas i) iedaļā minētā pārvadājumu uzņēmuma juridiskā adrese, vai
 - gan i), gan ii) iedaļā minētais uzņēmums?
- 2) Gadījumā, ja tādos apstākļos kā [pamatlietā] pirmā jautājuma a) daļas ii) iedaļā un pirmā jautājuma b) daļas ii) iedaļā minēto uzņēmumu uzskata par darba devēju:
- vai īpašie nosacījumi, ar kuriem tādi darba devēji kā pagaidu darba aģentūras un citi starpnieki var atsaukties uz Regulas [Nr. 1408/71] 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta un Regulas [Nr. 883/2004] 12. pantā paredzētajām atkāpēm no nodarbinātības valsts principa, pamatlietās ir piemērojami *mutatis mutandis* daļēji vai pilnībā Regulas [Nr. 1408/71] 14. panta 2. punkta a) apakšpunkta un Regulas [Nr. 883/2004] 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanas nolūkā?

- 3) Gadījumā, ja tādos apstākļos kā [pamatlietā] pirmā jautājuma a) apakšpunkta ii) iedaļā un pirmā jautājuma b) daļas ii) iedaļā minēto uzņēmumu uzskata par darba devēju un uz otro jautājumu tiek atbildēts noliedzīgi:

vai [pamatlietā raksturīgo] faktu un apstākļu gadījumā runa ir par situāciju, kas uzskatāma par Savienības tiesību vai EBTA tiesību ļaunprātīgu izmantošanu? Ja atbilde ir apstiprinoša, kādas ir minētā sekas?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievadapsvērumi

- 32 Čehijas, Kipras, Austrijas un Apvienotās Karalistes valdības apšaubu Regulas Nr. 1408/71 piemērojamību laikā pamatlietā, pamatojoties uz to, ka visi attiecīgie darbības laikposmi ir vēlāki par datumu, kurā šī regula tika aizstāta ar Regulu Nr. 883/2004. Tās uzskata, ka Tiesai līdz ar to būtu jāatbild uz uzdotajiem jautājumiem tikai, ciktāl tie attiecas uz Regulu Nr. 883/2004.
- 33 Šajā ziņā ir jānorāda, kā izriet no šī sprieduma 18. punkta, ka laikposmi, kuros kravas automobiļu vadītāji pamatlietā bija saistīti ar AFMB ar darba līgumu, visi ir vēlāki par 2010. gada 1. maiju, kad Regula Nr. 1408/71 tika atcelta un aizstāta ar Regulu Nr. 883/2004.
- 34 No tā izriet, ka šī pēdējā minētā regula ir piemērojama to kravas automobiļu vadītāju situācijai pamatlietā, kuri savu profesionālo darbību veic divās vai vairākās dalībvalstīs.
- 35 Attiecībā uz kravas automobiļu vadītājiem pamatlietā, kuri savu profesionālo darbību veica vienlaicīgi vienā vai vairākās dalībvalstīs un vienā vai vairākās EBTA valstīs, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 90. pantu Regula Nr. 1408/71 paliek spēkā un tās tiesiskās sekas tiek saglabātas, tostarp lai piemērotu Eiropas Ekonomikas zonas līgumu un Nolīgumu par personu brīvu pārvietošanos starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, kamēr šie nolīgumi nav mainīti, ņemot vērā Regulu Nr. 883/2004. Tomēr šī pēdējā minētā regula šo grozījumu rezultātā kļuva piemērojama tikai no 2012. gada 1. aprīļa attiecībā uz Šveices Konfederāciju un no 2012. gada 1. jūnija – Islandi, Lihtenšteinu un Norvēģiju.
- 36 No tā izriet, ka šajās EBTA valstīs Regula Nr. 1408/71 joprojām bija spēkā vienā daļā no pamatlietā aplūkotojamajiem laikposmiem un, ja, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, kravas automobiļu vadītāji savu darbību ir veikuši kādas no šo valstu teritorijām laikposmos pirms kāda no šiem datumiem, šī regula tiktāl būtu piemērojama.
- 37 Šādos apstākļos, lai sniegtu iesniedzējtiesai atbildi, kas lietderīga visos aspektos, šīs lietas kontekstā ir jāņem vērā gan Regula Nr. 1408/71, gan Regula Nr. 883/2004.

Par pirmo jautājumu

- 38 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punkta a) apakšpunkts un Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka starptautisko pārvaldājumu kravas automobiļu vadītāja darba devējs šo tiesību normu izpratnē ir pārvaldājumu uzņēmums, kurš ir pieņēmis darbā autovadītāju, kurš pilnībā atrodas minētā uzņēmuma rīcībā, kuram ir faktiskā kontrole pār šo autovadītāju un kuram faktiski ir atbilstošs pienākums segt algu izmaksas, vai uzņēmums, ar kuru minētais kravas automobiļu vadītājs ir noslēdzis darba līgumu un kurš viņam izmaksā algu saskaņā ar vienošanos, kas noslēgta ar pārvaldājumu uzņēmumu.

- 39 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka šī jautājuma pamatā ir domstarpības starp pamatlietas pusēm attiecībā uz valsts tiesību aktiem sociālā nodrošinājuma jomā, kas ir piemērojami starptautisko pārvadājumu kravas automobiļu vadītājiem, kuriem ir darba līgums ar AFMB, bet kuri savu darbību veic pārvadājumu uzņēmumu pamatlietā uzdevumā. *Svb* uzskata, ka tikai šie Nīderlandē reģistrētie pārvadājumu uzņēmumi ir uzskatāmi par šo autovadītāju darba devējiem, līdz ar to tiem ir piemērojami Nīderlandes tiesību akti, savukārt AFMB un minētie kravas automobiļu vadītāji uzskata, ka par to darba devēju ir uzskatāma AFMB un ka, tā kā šīs sabiedrības juridiskā adrese ir Kiprā, tiem ir piemērojami Kipras tiesību akti.
- 40 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 1408/71 II sadaļas, kurā ietilpst 14. panta 2. punkta a) apakšpunkts, kā arī Regulas Nr. 883/2004 II sadaļas, kurā ietilpst 13. panta 1. punkta b) apakšpunkts, tiesību normas veido pilnīgu un vienotu tiesību normu kolīzijas noteikumu sistēmu. Šo tiesību normu mērķis ir ne tikai izvairīties no vienlaicīgas vairāku valstu tiesību aktu piemērošanas un sarežģījumiem, kas tādēļ var rasties, bet arī novērst to, ka personām, kuras ietilpst vienas no šo regulu piemērošanas jomā, tiktu liegta aizsardzība sociālā nodrošinājuma jomā tādēļ, ka nav tiesību aktu, kuri būtu tām piemērojami (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 1. februāris *Tolley*, C-430/15, EU:C:2017:74, 58. punkts, un 2018. gada 25. oktobris, *Walltopia*, C-451/17, EU:C:2018:861, 41. punkts).
- 41 Tādējādi, kolīdz persona ietilpst Regulas Nr. 1408/71 vai Regulas Nr. 883/2004 piemērojamības jomā, kā tā definēta katras no šo regulu 2. pantā, principā kļūst piemērojams noteikums par tikai vienas dalībvalsts tiesību aktu piemērošanu, kas attiecīgi ir ietverts Regulas Nr. 1408/71 13. panta 1. punktā un Regulas Nr. 883/2004 11. panta 1. punktā, un piemērojamie valsts tiesību akti ir jānosaka atbilstoši vienas no šo regulu II sadaļas noteikumiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 1. februāris *Tolley*, C-430/15, EU:C:2017:74, 59. punkts, un 2018. gada 25. oktobris, *Walltopia*, C-451/17, EU:C:2018:861, 42. punkts).
- 42 Šajā ziņā Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta a) apakšpunktā un Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta a) apakšpunktā ir noteikts princips, saskaņā ar kuru persona, kas ir nodarbināta kādas dalībvalsts teritorijā, ir pakļauta šīs valsts tiesību aktiem.
- 43 Tomēr šis princips pirmajā no minētajām tiesību normām ir noteikts, “ievērojot” Regulas Nr. 1408/71 “14. līdz 17. pantu” un otrajā no šīm tiesību normām – “ievērojot” Regulas Nr. 883/2004 “12.–16. pantu”. Tādējādi atsevišķās konkrētās situācijās vispārējā noteikuma skaidra un vienkārša piemērošana varētu radīt iespējamību, ka notiks nevis izvairīšanās, bet tieši pretēji – gan darba ņēmējiem, gan darba devējam un sociālā nodrošinājuma iestādēm tiks radīti administratīvi sarežģījumi, kuru rezultātā var tikt traucēta minētajās regulās paredzētā personu brīva pārvietošanās (šajā nozīmē skat. spriedumus 2017. gada 13. septembris, X, C-570/15, EU:C:2017:674, 16. punkts, kā arī 2018. gada 6. februāris, *Altun* u.c., C-359/16, EU:C:2018:63, 31. punkts).
- 44 Viena no šādām konkrētām situācijām ir attiecīgi Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punktā un Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punktā minētā tādas personas situācija, kura parasti ir nodarbināta divās vai vairākās dalībvalstīs.
- 45 It īpaši saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punkta a) apakšpunktu persona, kas pieder pie ceļojumu personāla tādā uzņēmumā, kurš uz citu vai sava rēķina nodrošina starptautiskus preču pārvadājumus pa autoceļiem un kura juridiskā adrese ir dalībvalstī, ir pakļauta šīs pēdējās valsts tiesību aktiem, ja, kā tas ir kravas automobiļu vadītāju pamatlietā, kuriem ir piemērojama šī regula, gadījumā, šī persona pamatā nav nodarbināta dalībvalstī, kurā viņa dzīvo, jo šādā gadījumā tā būtu pakļauta dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem.
- 46 Runājot par Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punktu, tā b) apakšpunkta i) punktā persona, kas parasti ir nodarbināta divās vai vairāk dalībvalstīs un kas savas dzīvesvietas dalībvalstī neveic būtisku šīs darbības daļu, ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā ir uzņēmuma vai darba devēja juridiskā

adrese vai uzņēmējdarbības vieta, ja to nodarbina uzņēmums vai darba devējs. Šajā ziņā Tiesa ir norādījusi, ka persona var ietilpt šī 13. panta piemērošanas jomā tikai ar nosacījumu, ka tā parasti veic būtisku darbības daļu divu vai vairāku dalībvalstu teritorijā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 13. septembris, X, C-570/15, EU:C:2017:674, 18. un 19. punkts). Kā izriet no Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem, šis nosacījums attiecībā uz kravas automobiļu vadītājiem pamatlietā ir izpildīts.

- 47 No iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm izriet, ka visu pamatlietā aplūkoto pārvaldājumu uzņēmumu juridiskā adrese ir Nīderlandē. Attiecībā uz AFMB šī tiesa uzsver, ka ir jāuzskata, ka AFMB juridiskā adrese ir Kiprā, līdz ar to ir jābalstās uz šo pieņēmumu.
- 48 Šādos apstākļos, kā to būtībā ir norādījusi iesniedzējtiesa, jēdzienam “persona, kas pieder pie [...] personāla [...] uzņēmumā” Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē un jēdzienam “darba devējs” Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkta izpratnē – jēdziens, kuram šajā kontekstā ir jāpielīdzina jēdziens “uzņēmums”, kas izmantots pēdējās minētās regulas šajā pašā tiesību normā, ir izšķiroša nozīme, lai noteiktu kravas automobiļu vadītājiem pamatlietā piemērojamos valsts tiesību aktus sociālā nodrošinājuma jomā.
- 49 Šajā ziņā ir jānorāda, ka šajās regulās nav nevienas atsauces uz valsts tiesību aktiem vai praksi, lai noteiktu minēto jēdzienu nozīmi.
- 50 Gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas, gan no vienlīdzības principa prasībām izriet, ka Savienības tiesību normas formulējums, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās saturu un piemērošanas jomu, visā Eiropas Savienībā parasti ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā ne vien šīs tiesību normas formulējumu, bet arī tiesību normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedums, 2020. gada 19. marts, *Compañía de Tranvías de La Coruña*, C-45/19, EU:C:2020:224, 14. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 51 Tā kā šī sprieduma 48. punktā minētajiem jēdzieniem ir izšķiroša nozīme piemērojamo valsts tiesību aktu sociālā nodrošinājuma jomā identificēšanā saskaņā ar tiesību normu kolīzijas noteikumiem, kas paredzēti attiecīgi Regulas Nr. 1408/71 14. pantā un Regulas Nr. 883/2004 13. pantā, šo jēdzienu autonoma interpretācija, kā ģenerālvokāts to būtībā ir norādījis secinājumu 39. punktā, ir vēl jo svarīgāka, ņemot vērā šī sprieduma 41. punktā atgādināto noteikumu, saskaņā ar kuru ir piemērojami tikai vienas dalībvalsts tiesību akti.
- 52 Vispirms, runājot par izmantotajiem terminiem, saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir jāņem vērā to ierastā nozīme ikdienas valodā, jo Regulā Nr. 1408/71 vai Regulā Nr. 883/2004 nav nevienas definīcijas attiecīgajiem jēdzieniem “persona, kas pieder pie [...] personāla [...] uzņēmumā” Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē un “darba devējs” Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkta izpratnē (skat. pēc analogijas. spriedumu, 2014. gada 3. septembris, *Deckmyn un Vrijheidsfonds*, C-201/13, EU:C:2014:2132, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 53 Attiecībā uz šo terminu ierasto nozīmi ir jānorāda, ka parasti attiecības starp “darba devēju” un tā nodarbināto “personālu” nozīmē, ka starp tiem pastāv pakļautības attiecības.
- 54 Turklāt attiecībā uz kontekstu, kādā ietilpst šī sprieduma 48. punktā minētie jēdzieni, vispirms ir jāatgādina, ka šajās regulās, kurās ietilpst šie jēdzieni, noteiktā kolīziju normu sistēma ir atkarīga vienīgi no objektīvās situācijas, kurā atrodas attiecīgais darba ņēmējs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 4. jūnijs, *Fischer-Lintjens*, C-543/13, EU:C:2015:359, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 55 Turklāt, interpretējot regulas sociālā nodrošinājuma jomā, kas bija spēkā pirms Regulas Nr. 883/2004, un it īpaši tiesību normu kolīzijas noteikumus darba ņēmēju norīkošanas gadījumā, kas ietverti Padomes EEK Regulas Nr. 3 (1958. gada 25. septembris) par migrējošo darba ņēmēju sociālo nodrošinājumu (OV 1958, 30, 561. lpp.) 13. panta a) punktā un pēc tam Regulas

Nr. 1408/71 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā, Tiesa būtībā ir nospriedusi, ka uzņēmums, kurā “parasti ietilpst” darba ņēmējs minēto tiesību normu izpratnē, ir uzņēmums, kura kontrolē tas atrodas, un šāds nosacījums izriet no visiem attiecīgās darbības apstākļiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1967. gada 5. decembris, *van der Vecht*, 19/67, EU:C:1967:49, 457. punkts, un 2000. gada 10. februāris, *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, 24. punkts).

- 56 Tiesa tostarp ir nospriedusi, ka uzņēmums, kas norīkojis darbinieku darbā citas dalībvalsts teritorijā, lai tur strādātu citā uzņēmumā, ir jāuzskata par vienīgo šī darba ņēmēja darba devēju, it īpaši ņemot vērā pakļautības attiecību starp minēto darba ņēmēju un šo darba devēju turpinātību visā nodarbinātības laikā, līdz ar to šis darbs ir jāuzskata par veiktu šī uzņēmuma uzdevumā Regulas Nr. 3 13. panta a) punkta izpratnē. Tiesa precizēja, ka šī pakļautības saikne izrietēja it īpaši no tā, ka attiecīgais uzņēmums noteica algu un varēja atlaist šo pašu darba ņēmēju to kļūdu dēļ, kuras viņš, iespējams, pieļautu, strādājot uzņēmumā, kas izmanto darbaspēku (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1970. gada 17. decembris, *Manpower*, 35/70, EU:C:1970:120, 17., 18. un 20. punkts).
- 57 Tiesa ir arī uzsvērusi, ka, lai novērtētu, vai uz darba ņēmēju attiecas jēdziens “persona, kas parasti veic darbību nodarbinātas personas statusā divās vai vairāk dalībvalstīs” Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punkta izpratnē, kas tagad ir ietverts Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punktā, ir jāņem vērā iespējamā atšķirība starp, pirmkārt, attiecīgajos darba līgumos minēto informāciju un, otrkārt, to, kā šajos līgumos noteiktie pienākumi faktiski tikuši īstenoti praksē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 4. oktobris, *Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe*, C-115/11, EU:C:2012:606, 41. punkts).
- 58 It īpaši Tiesa ir noteikusi, ka attiecīgā iestāde papildus darba līguma formulējumam konkrētā gadījumā var ņemt vērā tādus faktorus kā tos, kā līdzīgi līgumi starp darba devēju un attiecīgo darba ņēmēju iepriekš ir tikuši īstenoti praksē, apstākļus, kas saistīti ar šo līgumu noslēgšanu, un, vispārīgāk, attiecīgā uzņēmuma veikto darbību raksturojošās iezīmes un veikšanas kārtību, ciktāl šie faktori var atklāt isto konkrētā darba raksturu (spriedums, 2012. gada 4. oktobris, *Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe*, C-115/11, EU:C:2012:606, 45. punkts).
- 59 Tiesa ir piebildusi – ja tomēr no citiem būtiskiem faktoriem, nevis līguma dokumentiem izriet, ka darbinieka situācija faktiski atšķiras no šajos dokumentos izklāstītās, pienākums pareizi piemērot Regulu Nr. 1408/71 nozīmē, ka attiecīgajai iestādei – neatkarīgi no šo līguma dokumentu formulējuma – ir pienākums balstīt savus secinājumus uz darbinieka faktisko situāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 4. oktobris, *Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe*, C-115/11, EU:C:2012:606, 46. punkts).
- 60 Ņemot vērā šī sprieduma 52.–59. punktā minētos elementus, attiecībā uz šī sprieduma 48. punktā minētajiem jēdzieniem ir jāņem vērā objektīvā situācija, kādā atrodas attiecīgais darba ņēmējs, un visi viņa nodarbinātības apstākļi.
- 61 Šajā kontekstā, lai gan darba līguma noslēgšana starp darbinieku un uzņēmumu var liecināt par to, ka starp tiem pastāv pakļautības attiecības, šis apstāklis vien neļauj izšķirošā veidā secināt šādas saiknes esamību. Lai izdarītu šādu secinājumu, vēl ir jāņem vērā ne tikai informācija, kas formāli ietverta darba līgumā, bet arī veids, kādā praksē šī līguma ietvaros tiek izpildīti gan darba ņēmēja, gan attiecīgā uzņēmuma pienākumi. Tādējādi, lai kāds arī būtu līguma dokumentu formulējums, ir jānosaka uzņēmums, kura faktiskā kontrolē atrodas darba ņēmējs, kuram faktiski ir atbilstošs pienākums segt algu izmaksas un kuram ir faktiskas tiesības atlaist šo darba ņēmēju.
- 62 Ir jānorāda, ka šī sprieduma 60. un 61. punktā izklāstīto interpretāciju apstiprina šī sprieduma 48. punktā minēto tiesību normu mērķi, kā arī, vispārīgāk, Regulas Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 kopumā.

- 63 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 1408/71 mērķis ir nodrošināt darbinieku un pašnodarbināto personu brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā, tajā pašā laikā ievērojot valstu sociālā nodrošinājuma tiesību aktu īpatnības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 9. marts, *Piatkowski*, C-493/04, EU:C:2006:167, 19. punkts). Tāpat arī, kā izriet no Regulas Nr. 883/2004 1. un 45. apsvēruma, tās mērķis ir nodrošināt valstu sociālā nodrošinājuma sistēmu koordināciju, lai nodrošinātu personu brīvas pārvietošanās efektīvu īstenošanu un tādējādi sekmētu dzīves kvalitātes un nodarbinātības nosacījumu uzlabošanu personām, kuras pārvietojas Savienībā (spriedums, 2017. gada 13. jūlijs, *Szoja*, C-89/16, EU:C:2017:538, 34. punkts). Pēdējā minētajā regulā ir modernizēti un vienkāršoti Regulā Nr. 1408/71 paredzētie noteikumi, tomēr saglabājot to pašu mērķi (spriedums, 2019. gada 6. jūnijs, V, C-33/18, EU:C:2019:470, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 64 Kā izriet no šī sprieduma 42.–44. punkta, Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punkts atbilst šim mērķim, jo tajā ir paredzēti noteikumi, kas satur atkāpi no šīs regulas 13. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētā nodarbinātības dalībvalsts noteikuma, tieši tādēļ, lai novērstu sarežģījumus, kas citādi varētu izrietēt no šī pēdējā noteikuma piemērošanas situācijām, kas saistītas ar darbības veikšanu divās vai vairākās dalībvalstīs. Tas pats attiecas uz Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punktu, kurā ir vienkāršoti Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punktā ietvertie noteikumi, kura mērķi tāpat kā pēdējai minētajai tiesību normai ir novērst šos pašus sarežģījumus.
- 65 Šajā aspektā šī sprieduma 48. punktā minētajās tiesību normās paredzēto atkāpi saturošo noteikumu mērķis ir nodrošināt, lai saskaņā ar šī sprieduma 41. punktā atgādināto normu par tikai vienas dalībvalsts tiesību aktu piemērošanu darbiniekiem, kas veic darbību divās vai vairāk dalībvalstīs, tiktu piemēroti tikai vienas dalībvalsts tiesību akti, šajā nolūkā nosakot piesaistes kritērijus, kuros tiktu ņemta vērā šo darba ņēmēju objektīvā situācija, lai atvieglotu viņu pārvietošanās brīvību.
- 66 Šajās tiesību normās izmantoto jēdzienu interpretācija, kurā netiktu ņemta vērā darbinieka objektīvā situācija, bet kura būtu balstīta tikai uz tādiem formāliem apsvērumiem kā darba līguma noslēgšana, nozīmētu ļaut uzņēmumiem pārvietot vietu, kura ir uzskatāma par atbilstošu piemērojamo valsts tiesību aktu sociālā nodrošinājuma jomā noteikšanai, un šāda pārvietošana patiesībā nebūtu saistīta ar mērķi nodrošināt darba ņēmēju brīvas pārvietošanās faktisku īstenošanu.
- 67 Turklāt, ļaujot uzņēmumiem pārvietot vietu, kura ir uzskatāma par atbilstošu piemērojamo valsts tiesību aktu sociālā nodrošinājuma jomā noteikšanai iepriekšējā punktā izklāstītajā veidā, netiktu ņemts vērā apstākļi, kā tas izriet no šī sprieduma 54. punktā atgādinātās judikatūras, ka tiesību normu kolīzijas noteikumi, kas it īpaši paredzēti Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punktā un Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punktā, ir atkarīgi nevis no darbinieka, uzņēmumu vai kompetento valsts iestāžu brīvas izvēles, bet gan no objektīvās situācijas, kurā atrodas šis darba ņēmējs.
- 68 Protams, ar katru no šīm regulām izveidotā sistēma ir tikai dalībvalstu tiesību aktu koordinēšanas sistēma sociālā nodrošinājuma jomā, nevis minēto tiesību aktu saskaņošana. Šādai sistēmai ir raksturīgi, ka starp dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmām joprojām pastāv atšķirības, it īpaši attiecībā uz sociālā nodrošinājuma iemaksu līmeni, kas maksājamas saistībā ar konkrētas darbības īstenošanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1986. gada 15. janvāris, *Pinna*, 41/84, EU:C:1986:1, 20. punkts, kā arī 2006. gada 9. marts, *Piatkowski*, C-493/04, EU:C:2006:167, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 69 Tomēr minēto regulu mērķis, kas atgādināts šī sprieduma 63. punktā, varētu tikt apdraudēts, ja šī sprieduma 48. punktā minēto jēdzienu interpretācija atvieglotu uzņēmumu iespēju izmantot pilnīgi fiktīvus mehānismus, lai izmantotu Savienības tiesisko regulējumu tikai tādēļ, lai gūtu labumu no atšķirībām valstu sistēmās. It īpaši šāda šī tiesiskā regulējuma izmantošana varētu radīt lejupēju spiedienu uz dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmām un, iespējams, galu galā – uz dalībvalstu nodrošināto aizsardzības līmeni.

- 70 Visbeidzot iepriekš minētos apsvērumus nevar atspēkot ar argumentu, saskaņā ar kuru šiem jēdzieniem esot jābūt pamatotiem tikai ar darba līguma esamības kritēriju, jo šis kritērijs, kuru ir viegli pārbaudīt, sniedzot priekšrocības tiesiskās drošības ziņā, jo tas ļautu nodrošināt labāku piemērojamās sociālā nodrošinājuma sistēmas paredzamību.
- 71 Kā to pamatoti apgalvo Nīderlandes valdība, minēto jēdzienu interpretācija, izmantojot kritērijus, kuru mērķis ir noteikt attiecīgā darba ņēmēja faktisko situāciju, ļauj precīzi nodrošināt tiesiskās drošības principa ievērošanu.
- 72 Turklāt gan Regulās Nr. 1408/71 un Nr. 574/72, gan Regulās Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 ir paredzēti informēšanas un sadarbības mehānismi, lai nodrošinātu šī sprieduma 48. punktā minēto tiesību normu pareizu piemērošanu.
- 73 Tādējādi, pirmkārt, papildus tam, ka Regulas Nr. 1408/71 84.a pantā iestādēm un personām, uz kurām tas attiecas, ir noteikts savstarpējas informēšanas un sadarbības pienākums, Regulas Nr. 574/72 12.a pantā tostarp ir paredzēti noteikumi par informācijas apmaiņu, lai piemērotu Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punktu.
- 74 Otrkārt, Regulā Nr. 883/2004 paredzētās savstarpējas informēšanas un sadarbības iespējas un pienākums iestādēm un personām, uz kurām attiecas šī regula, kā, piemēram, minētās regulas 76. pantā paredzētās, un Regulas Nr. 987/2009 16. pantā paredzētās procedūras šīs pašas regulas 13. panta piemērošanai mērķis ir ļaut attiecīgajām iestādēm un personām iegūt vajadzīgo informāciju, lai saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punkta b) apakšpunktu nosakot piemērojamās tiesību aktus, nodrošinātu jēdziena “darba devējs” pareizu piemērošanu.
- 75 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka gan Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punkta a) apakšpunkta, gan Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkta izpratnē starptautisko pārvadājumu kravas automobiļu vadītājs ir jāuzskata par tādu, kurš ir nodarbināts nevis uzņēmumā, ar kuru viņš formāli ir noslēdzis darba līgumu, bet gan pārvadājumu uzņēmumā, kuram pār viņu ir faktiskā kontrole, kuram faktiski ir atbilstošs pienākums segt algu izmaksas un kuram ir faktiskas tiesības viņu atlaist.
- 76 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm izriet, ka attiecīgie kravas automobiļu vadītāji pamatlietā aplūkotajos laikposmos bija saistīti ar *AFMB* ar darba līgumiem, kuros *AFMB* bija norādīta kā šo darba ņēmēju darba devēja un par piemērojamām tika atzītas Kipras darba tiesības.
- 77 Tomēr no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka šos kravas automobiļu vadītājus, kuri šajos laikposmos joprojām dzīvoja Nīderlandē, pirms darba līgumu noslēgšanas ar *AFMB* bija izvēlējušies paši pārvadājumu uzņēmumi un ka pēc minēto līgumu noslēgšanas tie savu profesionālo darbību veica šo transporta uzņēmumu vārdā un uz to riska. Turklāt, lai gan vienošanās par autoparka pārvaldību, kas noslēgtas starp minētajiem pārvadājumu uzņēmumiem un *AFMB*, tai uzticēja smago kravas automobiļu pārvaldību un lai arī *AFMB* bija atbildīga par algu pārvaldību, no iesniedzējtiesas norādēm izriet, ka faktiski šo algu izmaksu veica pārvadājuma uzņēmumi pamatlietā, ar komisijas maksas, ko tie maksāja *AFMB*, starpniecību. Turklāt pārvadājumu uzņēmuma lēmums vairs neizmanto kravas automobiļu vadītāja pakalpojumus parasti nozīmēja, ka *AFMB* to nekavējoties atlaiž no darba, līdz ar to, neskarot pārbaudi, kas jāveic iesniedzējtiesai, faktiskās atlaišanas tiesības bija pārvadājumu uzņēmumam.
- 78 Visbeidzot ir jāpiebilst, ka daļa no kravas automobiļu vadītājiem pamatlietā pirms darba līgumu noslēgšanas ar *AFMB* jau bija pārvadājumu uzņēmumu darbinieki un ka saskaņā ar iesniedzējtiesas izdarītajiem konstatējumiem “lietu ikdienišķajā norisē pēc *AFMB* iesaistīšanās [kravas automobiļu vadītāju] un šo [uzņēmumu] attiecībās nekas vai gandrīz nekas nav mainījies”, jo tie faktiski joprojām pilnībā bija šo uzņēmumu ricībā un kontrolē.

- 79 No iepriekš minētajām norādēm izriet, ka, lai kāds arī būtu Savienības tiesiskais regulējums, kura piemērojamībā ietilpst kravas automobiļu vadītāji pamatlīnētā, proti, Regula Nr. 1408/71 vai Regula Nr. 883/2004, viņi aplūkotajos laikposmos šķietami bija piederīgi pārvadājuma uzņēmumu personālam, un minētie uzņēmumi bija viņu darba devēji attiecīgi šīs pirmās regulas 14. panta 2. punkta a) apakšpunkta un otrās regulas 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, līdz ar to viņiem piemērojamie sociālā nodrošinājuma tiesību akti, šķiet, ir Nīderlandes tiesību akti, bet tas tomēr ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 80 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. punkta a) apakšpunkts un Regulas Nr. 883/2004 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka starptautisko pārvadājumu kravas automobiļu vadītāja darba devējs šo tiesību normu izpratnē ir uzņēmums, kuram ir faktiskā kontrole pār šo kravas automobiļu vadītāju un kuram faktiski ir atbilstošs pienākums segt algu izmaksas un faktiskas tiesības viņu atlaist, nevis uzņēmums, ar kuru minētais kravas automobiļu vadītājs ir noslēdzis darba līgumu un kurš šajā darba līgumā ir formāli norādīts kā šī paša autovadītāja daba devējs.

Par otro un trešo jautājumu

- 81 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro un trešo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 82 Attiecībā uz pamatlīnētās pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Padomes Regulas (EEK) Nr. 1408/71 (1971. gada 14. jūnijs) par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes Regulu (EK) Nr. 118/97 (1996. gada 2. decembris), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 631/2004 (2004. gada 31. marts), 14. panta 2. punkta a) apakšpunkts un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 465/2012 (2012. gada 22. maijs), 13. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka starptautisko pārvadājumu kravas automobiļu vadītāja darba devējs šo tiesību normu izpratnē ir uzņēmums, kuram ir faktiskā kontrole pār šo kravas automobiļu vadītāju un kuram faktiski ir atbilstošs pienākums segt algu izmaksas un faktiskas tiesības viņu atlaist, nevis uzņēmums, ar kuru minētais kravas automobiļu vadītājs ir noslēdzis darba līgumu un kurš šajā darba līgumā ir formāli norādīts kā šī paša autovadītāja daba devējs.

[Paraksti]